

Norad

Utdanning i norsk bistand: resultater 2013-2016

Oppsummering av rapporten

Rising to the challenge

Results of Norwegian education aid

2013-2016

Elever ved John Paul II Basic School i Sør-Sudan, ett av Norges fokusland for utdanningsbistand.

FOTO: KEN OPPRANN

«Utdanning er en nøkkel til å redusere fattigdom. Regjeringen vil derfor doble innsatsen for utdanning av barn og ungdom i land preget av ekstrem fattigdom, krise og konflikt. Det vil være spesielt viktig for oss å bidra til at flere jenter får utdanning.»

STATSMINISTER **ERNA SOLBERG**,
ved lanseringen av
Stortingsmelding 25:
Utdanning for utvikling (2013 – 2014)
13. juni 2014

RESULTATER AV NORSK UTDANNINGSBISTAND I 2013-2016 *

Over 3,1 millioner
jenter og gutter
fikk støtte
til skolegang
hvert år

11 millioner elever
ble nådd med
læremateriell,
over 8,5 millioner
skolebøker ble
delt ut

140 000 lærere
fikk opplæring

Norsk bistand
til utdanning økte
fra 1,7 milliarder
kroner i 2013
til 3,2 milliarder
kroner i 2016

HVORAV I SÅRBARE OG KONFLIKTRAMMEDE OMRÅDER

1,6 millioner
jenter og gutter
i konflikt-
områder
fikk støtte til
skolegang
hvert år

9 millioner
elever
har fått lære-
materiell,
5 millioner
lærebøker ble
delt ut

90 000
lærere fikk
opplæring

Flere enn
5 400
klasserom
ble bygget
eller
oppgradert

Norsk bistand
til utdanning
i kriser
økte med
150 prosent
fra 2015
til 2016

* Tallene på denne siden er basert på pro rata-kalkulasjoner for GPE og UNICEF, samt retrospektiv datainnsamling fra norske NGOer. Se Annex 4 og 5 i hovedrapporten *Rising to the challenge* for mer informasjon.

Bakgrunn for rapporten

I oktober 2013 lovet Solberg-regjeringen at Norge skulle ta en ledende rolle i den globale innsatsen for å sikre kvalitetsutdanning for alle. Ti år var da gått siden initiativet Utdanning for alle ble lansert. Utdanning hadde falt på den globale utviklingsagendaen, og støtte til sektoren hadde stagnert. Andelen av norsk øremerket bistand* som gikk til utdanning, hadde falt fra 13,0 prosent i 2005 til 7,2 prosent i 2013.

Regjeringen ønsket å snu denne trenden, og presenterte sine ambisjoner i Stortingsmelding 25: Utdanning for utvikling (2013-2014). Norge skulle ta på seg en internasjonal lederrolle, og norsk bistand til utdanning skulle dobles.

Hva ble resultatene av denne satsingen? Rapporten *Rising to the challenge* dokumenterer hva som ble oppnådd ved hjelp av norsk bistand til utdanning fra 2013 til 2016. Den viser hvor mye norsk bistand som gikk til utdanning i dette tidsrommet, og hvordan pengene ble brukt. Den undersøker også hva som ble oppnådd med Norge i pådriverrollen for økt internasjonal bistand til utdanning.

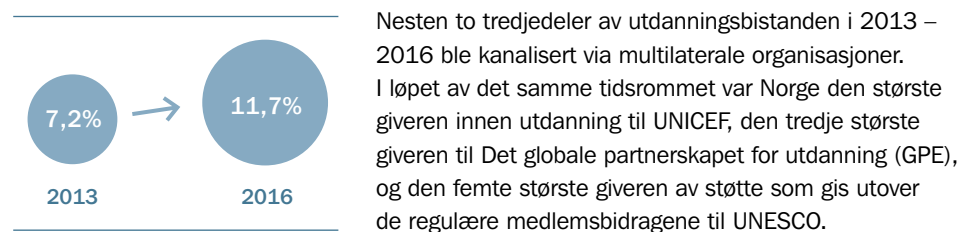
Rising to the challenge ser spesielt på Norges fokusland for utdanningsbistand (Etiopia, Malawi, Nepal og Sør-Sudan) samt andre land som var store mottakere av norsk støtte i perioden (Somalia, Libanon og Syria). Den oppsummerer også resultatene av bistanden som ble gitt til partnerne som mottok mest norsk støtte.

Rapporten fokuserer på grunnskole, ungdomsskole og videregående utdanning, inkludert videregående teknisk og yrkesfaglig opplæring. Høyere utdanning er omtalt der det har direkte påvirkning på grunnutdanning, som ved utdanning av lærere. Resultater fra all bistand til høyere utdanning finnes i dedikerte resultatrapporter, se www.norad.no/norhed.

*bistand som øremerkes spesifikke tema og/eller land/regioner

Norsk støtte til utdanning

Etter at regjeringen annonserte at den ville doble innsatsen i 2013, økte andelen av øremerket bistand som gikk til utdanning fra 7,2 prosent i 2013 til 11,7 prosent i 2016. I absolutte tall handler det om en økning fra 1,7 milliarder kroner til 3,2 milliarder kroner. Norge vil ha nådd målet om doubling til 3,4 milliarder kroner innen slutten av 2017.

Støtte til grunnutdanning har vært prioritert. I 2015 var Norge den tredje største giveren av bistand øremerket til grunnutdanning, etter Storbritannia og USA. Ingen andre givere som rapporterer til OECDs Utviklingskomite (DAC), dedikerte en større andel av sin utdanningsbistand til grunnutdanning enn Norge.

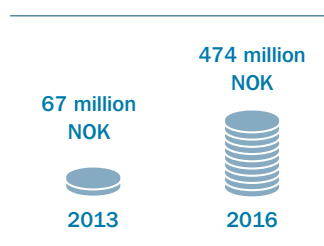
De viktigste kanalene for norsk utdanningsbistand i perioden 2013 til 2016, var:

- > UNICEF, 38 prosent
- > GPE, 17 prosent
- > Norske sivilsamfunnsorganisasjoner, 25 prosent

60 prosent av den utdanningsbistanden som var øremerket spesifikke land i 2013 til 2016, gikk til lavinntektsland (ikke medregnet høyere utdanning). Afrika var den regionen som mottok den største andelen av norsk bistand til utdanning i rapporteringsperioden.

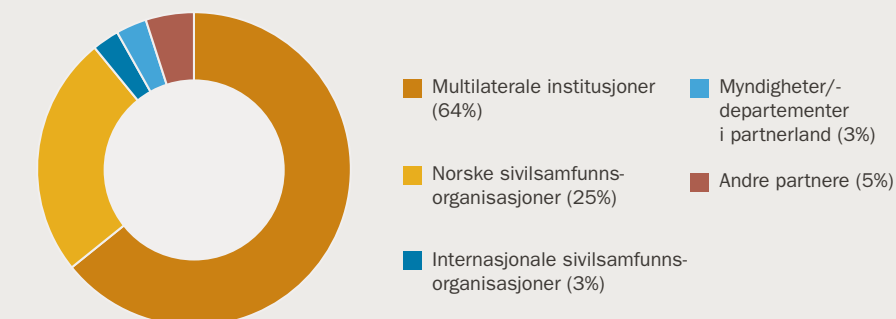
Som følge av Syria-konflikten, var det en økning i utdanningsbistand til land i Midtøsten som ikke kategoriseres som lavinntektsland. Syv av de ti største mottakerlandene i 2016 var sårbare og konfliktberørte stater.

Regjeringen har satset mye på utdanning i konfliktsituasjoner. Den humanitære bistanden til utdanning i kriser økte fra 67 millioner kroner i 2013 til 474 millioner kroner i 2016. Dette tilsvarer en økning fra 2 til 9 prosent av budsjettet til humanitær bistand. Mange av de største mottakere av norsk utdanningsbistand er sårbare og konfliktberørte stater.

MULTILATERALE ORGANISASJONER MOTTOK NESTEN TO TREDJEDELER AV UTDANNINGSBISTANDEN¹

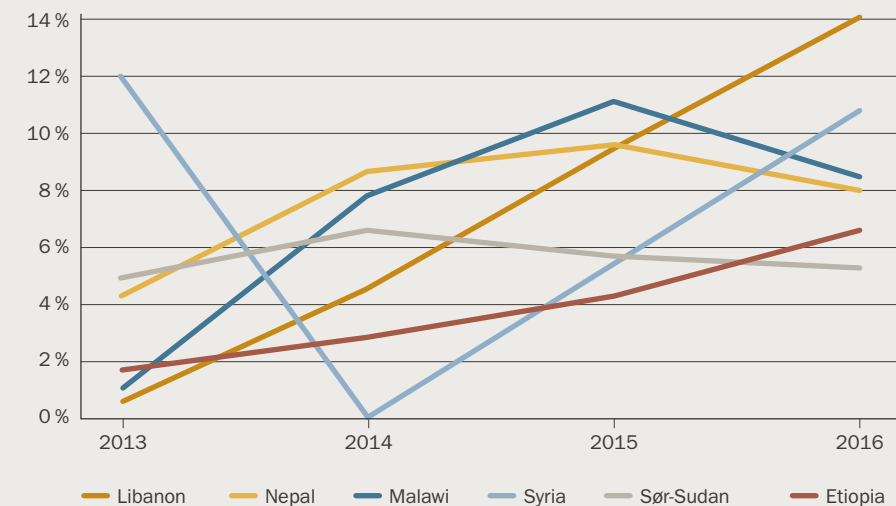
Fordeling av norsk utdanningsbistand etter type partner, 2013-2016*

* Ekskludert høyere utdanning

LIBANON VAR STØRSTE MOTTAKERLAND I 2016, OG I RAPPORTERINGSPERIODEN²

De største mottakerlandene av norsk utdanningsbistand i 2016 fordelt på land og år*

* Ekskludert bistandsmidler øremerket høyere utdanning, avtaler som ikke er øremerket til spesifikke land og globale avtaler

1) Figur 2.4 i Rising to the challenge, side 13, kapittel 2, More investment in education

2) Figur 2.3 i Rising to the challenge, side 12, kapittel 2, More investment in education

Mobilisering av midler

Norge kan bidra med mye. Men for at verdenssamfunnet skal nå målene om utdanning for alle, trengs et felles, globalt løft for mer, og mer effektiv, finansiering til utdanning.

Derfor innledet den norske regjeringen i 2014 et samarbeid med FNs spesialutsending for global utdanning, Gordon Brown. Under høynivåkonferansen om utdanning for utvikling i Oslo i juli 2015, annonserte statsministeren opprettelsen av Utdanningskommisjonen, ledet av Brown. Kommisjonen har lagt fram anbefalinger som skal gi alle barn og unge muligheter for skolegang og læring i løpet av én generasjon. Det arbeides blant annet med å utvikle en ny global finansieringsmekanisme for utdanning: International Finance Facility for Education, (IFFEd).

Under Oslo-konferansen ble tanken om et humanitært utdanningsfond fremmet, og ved det humanitære toppmøtet i Istanbul i 2016 ble Education Cannot Wait-fondet lansert. I 2016 økte global humanitær bistand til utdanning i kriser med 55 prosent, til å nå et historisk høydepunkt på 303 millioner dollar. Europakommisjonens organ for beskyttelse av sivile og humanitær bistand (ECHO) har økt sin støtte til utdanning i kriser betydelig, fra 6 millioner euro i 2014 til 69 millioner euro i 2016.

Norge har investert mye i GPE og i felles finansieringsmekanismer. Blant land som har mottatt GPE-støtte, og som har tilgjengelig statistikk, ser vi følgende utvikling:

- 12 av 49 land økte andelen offentlige midler som gikk til utdanningsformål mellom 2014 og 2015.
- 26 av 49 land fortsatte i budsjettåret 2015 å dedikere minst 20 prosent av offentlige midler til utdanningsformål.
- Malawi har de siste syv årene satt utdanning høyt på agendaen. I 2017 brukte landet 21,6 prosent av statsbudsjettet til utdanningsformål, mot 12,5 prosent i 2010.

Norge har også styrket FNs normative og politiske lederskap innen utdanning gjennom finansiell støtte til UNICEF og UNESCO, og gjennom aktiv medvirkning til utforming og implementering av FNs bærekraftsmål, særlig bærekraftsmål 4 som omhandler utdanning.

«Det må nye og innovative løsninger til for at barn i alle land skal få kvalitetsutdanning.»

STATSMINISTER ERNA SOLBERG
ved lanseringen av Utdanningskommisjonen
i Oslo, 7. juli 2015

Solberg og FNs generalsekretær Ban Ki-moon ved utdanningskonferansen i Oslo, juli 2015.

FOTO: UTENRIKSDEPARTEMENTET/ESPEN RØST

Flere år med borgerkrig og sult har bidratt til at mange barn i Sør-Sudan ikke går på skolen. Samtidig har landet hatt store utfordringer med å få tak i kvalifiserte lærere og å betale lærerlønnene. Utdanning har vært lavt prioritert på landnivå, hvor mindre enn tre prosent av offentlige midler gikk til utdanning i 2016. Bildet er fra en skole i hovedstaden Juba, 25. oktober 2016, under et besøk av utenriksminister Børge Brende.

FOTO: UTENRIKSDEPARTEMENTET/ASTRID SEHL

NORGES TRE HOVEDMÅL FOR UTDANNINGSBISTANDEN I 2013-2016 VAR Å BIDRA TIL AT:

1

Alle barn får de samme muligheter til å begynne på og fullføre skolen.

2

Alle barn og unge lærer grunnleggende ferdigheter og rustes for livet.

3

Flest mulig får ferdigheter som sikrer en overgang til arbeidslivet, og bedrer forutsetningene for økonomisk vekst og bærekraftig utvikling i bred forstand.

Stortingsmelding 25:
Utdanning for Utvikling (2013 – 2014)

Fra en skole i jordskjelvrammede områder
i Nepal, 26. juni 2015

FOTO: UTENRIKSDEPARTEMENTET/ASTRID SEHL

MÅL NUMMER 1: Alle barn får de samme muligheter til å begynne på og fullføre skolen

Over 260 millioner barn og unge går ikke på skolen. Norges partnere har arbeidet med regjeringer og lokalsamfunn for å bidra til at flest mulig marginaliserte barn får både starte og fullføre grunntidning.

INKLUDERENDE SKOLEGANG

Barn med nedsatt funksjonsevne, minoriteter og fattige barn, er blant de mest marginaliserte gruppene. I mange utviklingsland får de ikke samme muligheter til skolegang som andre barn.

- > I land med UNICEF-støtte, og tilgjengelig statistikk, økte andelen av de fattigste barna som gikk på grunnskole fra 73 prosent i 2013 til 78 prosent i 2016.
- > Andelen UNICEF-støttede land som vedtok politikk og retningslinjer for å sikre tilrettelagt utdanning, steg fra 36 til 42 prosent fra 2013 til 2016. Tilretteleggingen gjelder også behovene til barn med nedsatt funksjonsevne.
- > I Etiopia har Redd Barna og Adventistkirkens globale utviklings- og nødhjelpsorganisasjon (ADRA) bidratt til utdanningsmuligheter for over 1 700 barn med nedsatt funksjonsevne.

JENTERS UTDANNING

Utdanning av jenter er av de mest lønnsomme investeringene samfunnet kan gjøre. Jenters utdanning fører til økt deltakelse i arbeids- og samfunnsliv, økonomisk utvikling og bedre mødre- og barnehelse. Derfor har Norge økt innsatsen for jenters utdanning.

- > Siden GPEs oppstart i 2002, har andelen jenter som begynner på siste trinn i grunnskolen økt fra 57 til 71 prosent i land som støttes av GPE. Andelen jenter som begynner på siste trinn av ungdomskolen i GPE-støttede land, økte fra 35 til 47 prosent.
- > Læringsmiljøer må være fri fra vold og diskriminering. I Malawi har et norsk-støttet FN-program for jenters utdanning (UN Joint Girls' Education Programme) bidratt til å redusere kjønnsforskjeller og vold i skolene.

FOR GAMLE FOR GRUNNSKOLEN

Mange marginaliserte barn uten grunnskole er blitt for gamle til å starte i første klasse. Flyktninghjelpens Accelerated Learning-program i Sør-Sudan ga fra 2012 til 2016 utdanning til over 6 500 ungdommer mellom 14 og 24 år, med norsk støtte. Antall kvinnelige elever ble doblet.

Gjennom GPE og norske sivilsamfunnsorganisasjoner bidro norsk bistand til bygging og oppgradering av over 7 000 klasserom mellom 2013 og 2016.

MÅL NUMMER 2: Alle barn og unge lærer grunnleggende ferdigheter og rustes for livet

Mange barn går ikke på skole, men det er også mange skolebarn som ikke lærer nok i klasserommet. UNESCO anslår at 250 millioner barn ikke har basisferdigheter i lesing, skriving og regning, til tross for at 130 millioner av dem har gått fire år på skole.

TILGANG PÅ GODE LÆRERE

Mangel på kvalifiserte lærere er en av de viktigste årsakene til læringsutfordringene.

- > I Etiopia har GPE, sammen med Verdensbanken, Det internasjonale pengefondet (IMF) og Storbritannia, bidratt til å oppgradere de offisielle kvalifikasjonene til flere enn 100 000 grunnskolelærere og 17 000 ungdomsskolelærere.
- > GPE støttet opprettelsen av tre institutter for opplæring og øking av kvalifikasjoner hos lærere i Niger. Her hadde nær 2 500 lærere fått opplæring innen utgangen av 2016.

UNDERVISNING PÅ MORSMÅL

Barn lærer mest effektivt når de får undervisning på morsmålet sitt. Likevel får over 90 prosent av skoleelevene i Afrika sør for Sahara undervisning på et annet språk enn morsmålet. Prosjekter som til sammen representerte en tredjedel av midlene til sivilsamfunnsorganisasjoner, rapporterte at deler av midlene ble brukt til å tilby læremateriell på elevenes morsmål.

- > Paraplyorganisasjonen Digni har med norsk støtte arbeidet med et leseprosjekt i Pakistan for å etablere et femårig morsmålsbasert, flerspråklig utdanningsprogram.
- > I Etiopia ble pensum for tredjeklassinger utviklet på to forskjellige språk. Med støtte fra UNICEF fikk over 16 000 barn i Benishangul-Gumuz-regionen tilgang til dette.

DIGITALE MULIGHETER

Teknologi kan brukes til å styrke læring. For å få frem innovative løsninger innen utdanning og helse, har Norad, Forskningsrådet og Innovasjon Norge samarbeidet om Visjon 2030-initiativet. Fire prosjekter har fått støtte, hvorav to fokuserer på å forbedre læringssituasjonen for barn med funksjonsnedsettelse.

Gjennom en norsk-støttet, internasjonal innovasjonskonkurranse, har to app-baserte spill på arabisk, EduApp4Syria, blitt utviklet som læringssupplement til syriske barn som ikke går på skole.

Britiske Voluntary Services Overseas (VSO) støtter matteopplæring gjennom 56 digitale læringscentre i Malawi, med norsk støtte. Læringsutbyttet for elever på skoler i prosjektet, er klart bedre enn hos elever i kontrollskoler. Frafallet er lavere, og det er ingen forskjeller i matteferdighetene til jenter og gutter.

MÅL NUMMER 3: Flest mulig får ferdigheter som sikrer en overgang til arbeidslivet, og bedrer forutsetningene for økonomisk vekst og bærekraftig utvikling i bred forstand

Yrkesfaglig opplæring har hatt en svak posisjon, og har ikke tidligere vært høyt prioritert i internasjonalt utviklingssamarbeid. Dagens store ungdomskull har bidratt til mye større oppmerksomhet rundt viktigheten av å styrke dette området.

For å sikre god overgang til arbeidslivet for unge, prioriteres yrkesfaglig opplæring i den globale utdanningssatsingen. Antall yrkesfaglige programmer er fortsatt begrenset, men en økende andel av midlene går nå til dette.

ARBEID I KJØLVANNET AV KONFLIKT

Mange av de programmene som støttes av Norge, er rettet mot ungdommer som er berørt av konflikt. ADRA har for eksempel tilbudt kurs i yrkesfag til internt fordrevne og tilbakevendte flyktninger i staten Kayin i Myanmar, mens landet gjenoppbygges etter flere tiår med konflikt.

425 elever ble uteksaminert fra de yrkesfaglige kursene i 2016. 98 prosent av dem hadde ingen inntekt før opplæringen, men etter å ha fullført kursene rapporterte alle elevene å ha noe inntekt. 26 prosent av dem tjente mer enn 80 amerikanske dollar i måneden.

YRKESOPPLÆRING I ØST-AFRIKA

Det norsk-støttede SOGA-programmet for Øst-Afrika bidrar til yrkesfaglig opplæring av afrikansk ungdom. Programmet finansieres i samarbeid med Tyskland, Storbritannia og Shell, og administreres av Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ).

Gjennom SOGA har over 6 500 elever, hvorav 47 prosent kvinner, gjennomført yrkesopplæring. 450 yrkesfaglærere har fått opplæring. 97 prosent av elevene som deltok i et kortere kurs for teknikere innen solenergi, fikk jobb i etterkant av fullført kurs.

ØKT SATSING PÅ YRKESFAG

I 2016 ble *Building skills for jobs*-programmet opprettet som et samarbeid mellom Norad og Senter for internasjonalisering av utdanning (SIU). Målet er å gi opplæring i ferdigheter som etterspørres i arbeidsmarkedet, slik at flere får jobb.

Utdanning i krise og konflikt

Væpnet konflikt er en av de største hindrene for å sikre utdanning for alle. Derfor var beskyttelse av barns utdanning i konfliktområder høyt prioritert av Norge i rapporteringsperioden.

Norge har samarbeidet med flere partnere for å sikre forutsigbare, og samtidig fleksible, bistandskanaler for krise- og konfliktsituasjoner. Norge tok en ledende rolle i opprettelsen av Education Cannot Wait-fondet, som både bidrar til utdanning i en tidlig fase av en krise og langsiktig bistand for å sikre kontinuitet, og har bidratt til at GPE finansierer prosjekter på nye måter som er tilpasset kritesituasjoner. Sivilsamfunnsorganisasjoner spiller også en viktig rolle.

TRYGGERE SKOLER

Vold og angrep på studenter, lærere og utdanningsinstitusjoner, skjer stadig oftere. Erklæringen om trygge skoler ble utviklet gjennom konsultasjoner ledet av Norge og Argentina i Genève. Den uttrykker politisk støtte for å beskytte og videreføre utdanning i situasjoner med væpnet konflikt. I juli 2017 hadde 68 stater undertegnet deklarasjonen, inkludert flere i konfliktsituasjoner.

RISIKOREDUKSJON VED NATURKATASTROFER

Norge har støttet kapasitetsbygging som skal sikre at risikoreduksjon og kriseforbereelser er inkludert i nasjonale utdanningsplaner.

- › Norske midler bidro blant annet til FN-programmet Utdanning for alle på Madagaskar. Det ble bygget 78 nye klasserom som kan stå imot sykkloner og vindstyrker på opptil 250 km/t.
- › Redd Barna arbeidet med Utdanningsdepartementet i Laos for å inkludere risikoreduksjon og kriseforbereelser i nasjonale pensumplaner, og har utviklet informasjonsmaterieill om hva man bør gjøres i tilfelle brann, jordskjelv eller oversvømmelser.

Elever ved en skole i Lac-regionen i Tsjad. Områdene rundt Tsjadsjøen er i en humanitær krise preget av konflikten med Boko Haram. Flere hundre tusen barn er påvirket, og Norge har fra 2017 økt sin støtte til regionen.
FOTO: ESPEN RØST/BISTANDSAKTUELLT

Marwa (6) er syrisk flyktning i Jordan. Hun kan verken lese eller skrive, men etter å ha spilt EduApp4Syria-spillene, som ble utviklet med støtte fra Norad i samarbeid med Norges Teknisk-Naturvitenskapelige Universitet (NTNU), har hun lært seg å skrive fire bokstaver på arabisk. FOTO: NORAD/MARIT HVERVEN

SYRIA-KRISEN

Mellom 2011 og 2015 var Norge det tredje største giverlandet til utdanning i Syria-krisen.*

- › Ved hjelp av norske sivilsamfunnsorganisasjoner, har mer enn 27 000 barn i Syria og mer enn 9 500 syriske barn i regionen, hvert år fått støtte til utdanning.
- › Norge har finansiert bygging eller oppgradering av over 450 klasserom, bidratt med lærematerieill for over 80 000 elever og opplæring av omkring 3 000 lærere og utdanningspersonell.
- › Ved hjelp av samlet innsats fra givere, inkludert støtte til No Lost Generation-initiativet, økte den totale andelen barn som går på skole i Syria fra 60 prosent i 2014/2015 til 68 prosent i 2015/2016. Dette innebærer en økning fra 3,24 millioner barn på skolen til 3,66 millioner.
- › Med bidrag fra Syrias naboland og det internasjonale samfunnet, økte andelen syriske barn som går på skole i de fem viktigste mottakerlandene fra 55 prosent i 2014/2015 til 66 prosent i 2015/2016. Dette innebærer en økning fra 781 000 barn til 1,05 millioner barn.

* Basert på United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs Financial Tracking System

Refleksjoner

1. MYE ER OPPNÅDD, MEN VI KAN IKKE HVILE PÅ LAURBÆRENE.

I samarbeid med lokale og internasjonale partnere, og gjennom politiske initiativer, har Norge bidratt til å gjenopprette fokuset på utdanning i bistanden. Utdanning i krise og konflikt får stadig mer oppmerksomhet.

Det er bekymringsfullt at andelen bistandsmidler som går til grunnskole i lavinntektsland, de fleste i Afrika sør for Sahara, ble redusert fra 29 prosent i 2014 til 23 prosent i 2015. Det er behov for mer bistand og bedre fordeling. Enda viktigere er det at andelen av nasjonale midler som går til utdanning økes.

2. ET SKIFTE FRA TILGANG TIL LÆRING.

I tråd med FNs bærekraftsmål, har Norge tatt utfordringen med å styrke læringsutbyttet i tiltak som finansieres gjennom internasjonal bistand. Selv om det fortsatt er behov for større innsats slik at ingen blir stående utenfor, er det et klart skifte fra å fokusere på å få barn inn på skole, til også å jobbe for kvalitet og læringsutbytte. Nye initiativ er tatt på viktige områder som pensumreform, lærerutvikling og læremateriell inkludert digitale hjelpemidler.

3. ØKT STØTTE GJENNOM MULTILATERALE KANALER, MINDRE STAT-TIL-STAT.

I tråd med norske retningslinjer for konsentrasjon og effektivisering av bistandsarbeidet, er det en klar dreining mot å investere mer av bistanden gjennom globale fond og multilaterale partnere som GPE og UNICEF, og gjennom færre organisasjoner. Kun en liten andel av norsk bistand ble utbetalt direkte til regjeringer i form av budsjettstøtte. Når pengestøtte i stadig større grad overføres gjennom globale finansieringsordninger og sivilsamfunnsorganisasjoner, er det nødvendig å se på hvordan det internasjonale samfunnet bedre kan bistå med å utvikle lokal kapasitet og styrke nasjonale utdanningsystemer.

4. BEDRE OVERGANG FRA AKUTT NØDHJELP TIL LANGSIKTIG UTVIKLING.

Det har vært fremgang med tanke på å bryte ned skillet mellom nødhjelp og langsiktig bistand til utdanning. Til tross for større kunnskap, er det fortsatt en risiko for at internasjonale partnere opererer på utsiden av nasjonale systemer og gjør det vanskelig å koordinere innsatsen. Dette så man etter jordskjelvet i Nepal og i mottakerlandene for syriske flyktninger. I tråd med forpliktelsene fra det humanitære toppmøtet i Istanbul i 2016, viser rapporten at måten akutt nødhjelp blir gitt på, kan være en utfordring for forutsigbar og langsiktig innsats.

5. STØTTE TIL PROGRAMMER PÅ TVERS AV SEKTORER.

Å ha en sterk utdanningssektor er en grunnleggende forutsetning for god undervisning og læring, men rapporten viser nytten av å arbeide på tvers av sektorer som helse, likestilling og arbeidsmarked, også i situasjoner med krise og konflikt.

Janata Dhan Higher Secondary school i Balewa, Baglung distrikt i Nepal har tatt inn blinde barn som elever. Av de totalt 317 elevene er det 32 blinde (fordelt på 23 jenter og 9 gutter). På skolen underviser 23 lærere fra 1 til 10 klassetrinn. FOTO: KEN OPPRANN

6. SIVILT SAMFUNN: EFFEKTIVT OG FLEKSIBELT, MEN ANSVARLIG OVERFOR HVEM?

Norge kanalisere en større andel av bistanden gjennom sivilsamfunnsorganisasjoner enn mange andre OECD-land. Norske organisasjoner er hovedpartnere, og disse samarbeider igjen med lokale partnere på landnivå. Disse organisasjonene når uten tvil fram til noen av de fattigste og mest marginaliserte gruppene, inkludert i krise- og konfliktsituasjoner. Når mange utviklingsland nå har mer kompetanse, er det viktig at internasjonale organisasjoners arbeid er forankret i mottakerlandet. Land kan ikke utvikles utenfra.

7. EVALUERINGEN AV UTDANNINGSINITIATIVER BØR STYRKES.

Mange partnere har investert i bedre systemer for måling og resultatrapportering for utdanning. Stortingsmelding 25 og FNs bærekraftsmål danner rammene for hvordan regjeringens globale utdanningssatsing skal måles og følges opp. Det må legges ytterligere innsats ned i å utvikle informasjonssystemer, slik at innsats kan måles og resultater rapporteres. Dette vil gi økt innsikt og kunnskap, og bedre grunnlag for å ta beslutninger.

Metode og referanser

Denne publikasjonens tallgrunnlag er hentet fra offisiell norsk bistandsstatistikk, UNESCOs *Global Education Monitoring Report*, UNICEF, Verdensbanken og GPE.

I tillegg har en rekke norske sivilsamfunnsorganisasjoner bidratt med å rapportere retrospektivt på utvalgte indikatorer. Dette gjelder utdanningsavtaler på over fem millioner kroner, hvor midler er utbetalt mellom 2013 og 2016.

Denne publikasjonen gir en sammenfatning av resultatene i rapporten *Rising to the Challenge. Results of Norwegian education aid, 2013-2016*. Hele rapporten, samt en liste over alle referanser og metodeforklaringer, kan lastes ned fra www.norad.no/risingtothechallenge

TAKK FOR BIDRAG!

Tusen takk til våre partnere som har bidratt med data til rapporten. Spesiell takk rettes til: ADRA Norge, Caritas, Digni, Flyktningshjelpen, Det globale partnerskapet for utdanning (GPE), Kirkens Nødhjelp, Plan Norge, Redd Barna Norge, Right to Play Norge, SOS Barnebyer Norge, Strømmestiftelsen, UNESCO, UNICEF og Verdensbanken.

Lærer for barn på flukt i Sør-Sudans hovedstad Juba
25. oktober 2016. FOTO: UTENRIKSDEPARTEMENTET/ASTRID SEHL

To spente elever ved Jabe1-skolen i Bujumbura, Burundi, september 2013.

FOTO: FOTO: KEN OPPRANN

Norad

Direktoratet for utviklingssamarbeid

Postadresse: Postboks 8034 Dep, 0030 Oslo

Besøksadresse: Bygdøy allé 2, 0257 Oslo

Tel: +47 23 98 00 00 / Fax: +47 23 98 00 99

postmottak@norad.no / www.norad.no

Hele rapporten *Rising to the challenge - Results of Norwegian education aid 2013-2016* kan lastes ned på www.norad.no/risingtothechallenge